

Powstanie styczniowe – narodowe powstanie przeciwko Imperium Rosyjskiemu ogłoszone manifestem 22 stycznia 1863 r., wydanym w Warszawie przez Tymczasowy Rząd Narodowy trwało do wiosny 1864 r. Zasięgiem objęło zabór rosyjski: Królestwo Polskie oraz ziemie zabrane – Litwę, Białoruś i część Ukrainy. Areną wielu działań powstańczych były tereny Kielecczyzny. W oddziałach znaleźli się uczniowie, a w powstańczych władzach nauczyciele Szkoły: Leon Głowacki (nauczyciel j. polskiego, starszy brat Aleksandra Głowackiego czyli Bolesława Prusa), Edward Plewiński (nauczyciel chemii i przyrody, zakonspirowany naczelnik Kielc) i ksiądz Franciszek Brudzyński (odbierający w kościele św. Trójcy przysięgę od wyruszających do oddziałów). Wiadomo o 89 uczniach zbiegłych do oddziałów, chociaż nie są to dane kompletne. Wśród powstańców był uczeń klasy VI Aleksander Głowacki (Bolesław Prus). Jego szkolny kolega Stanisław Czarnowski tak relacjonował dzień 23 stycznia przed pierwszą lekcją łaciny: *”Pierwsza lekcja z rana miała być u nas łaciny. Wszyscy mieliśmy Aeneis Vergilego, wtedy kol. Aleksander Głowacki zawołał: ”Moi kochani teraz nie czas na Eneidę!”. Obszedł kolejno ławki, zebrał wszystkie egzemplarze Vergilego w naręczu na piersiach, otworzył duże drzwiczki do zimnego pieca nieopalanego, wpakował weń wszystkie Eneidy i zamknął z powagą.”* W powstaniu walczył również absolwent Szkoły, późniejszy pisarz Adolf Dygasiński.

(źródła informacji: *Monografia I LO im. S. Żeromskiego t.1*, A. Massalskiego oraz *Powstanie 1863*-materiały Jerzego Kowalczyka, strona Muzeum Historii Kielc)